

SDU

JANUARKONFERENCE 2025

VOLD MOD BØRN: HVORDAN KOMMER VI VIDERE?

FREDAG DEN 17. JANUAR

INSTITUT FOR PSYKOLOGI

SYDDANSK UNIVERSITET

© **Videnscenter for Psykotraumatologi**

Institut for Psykologi
Syddansk Universitet
Campusvej 55
5230 Odense M

Syddansk Universitet

Telefon: +45 6550 1000

sdu@sdu.dk

www.sdu.dk

INDHOLD

KONFERENCEPROGRAM	2
VELKOMSTBREV	4
INTRODUKTION TIL TALERNE	6
VORES HJEMMESIDE	8
TIDLIGERE KONFERENCER	9
VOLDSOFFER I DANMARK	11
UDVALGTE STUDIER	12
EGNE NOTER	18

KONFERENCEPROGRAM

8.00–9.00	Ankomst og registrering
9.00–9.15	Velkomst v. lektor Maria Vang
9.15–10.00	Vold mod børn: Hvor er vi nu? v. professor Ask Elklit
10.00–10.45	Måling af vold mod børn v. lektor Maria Vang
10.45–11.15	Kaffepause
11.15–11.45	Udviklingssensitiv traumeudredning af børn i forskellige aldersgrupper v. adjunkt Sille Løkkegaard
11.45–12.15	Traumebehandling af yngre børn. Hvad siger forskningen? v. adjunkt Sille Løkkegaard
12.15–13.15	Frokost og posterpræsentationer
13.15–14.15	Behandling af voldsudøvere i et familieperspektiv v. adjunkt Sarah Dokkedahl
14.15–14.45	Kaffepause
14.45–15.30	Vold mod børn: Hvordan kommer vi videre? v. professor Ask Elklit og adjunkt Sille Løkkegaard
15:30	Tak for i dag!

KÆRE KONFERENCEDELTAGER

Velkommen til Videnscenter for Psykotraumatologis 10. januarkonference ved Syddansk Universitet!

Traditionen tro har vi i år forberedt en konference med fokus på at opdatere danske psykologer med den nyeste viden om forskningen i traumer og posttraumatisk stress syndrom (PTSD). Tidligere konferencer har handlet om særskilte traumetyper, såsom vold i nære relationer (2023), seksuelle overgreb (2013), katastrofer og terror (2016), eller bestemte traumepopulationer, såsom småbørnstraumer (2012), børns traumereaktioner (2017, 2020), soldater og veteraner (2014), og de nye diagnoser i ICD-11 manualen fra Verdenssundhedsorganisationen (2024). På vores hjemmeside (www.psykotraume.dk) kan du finde materiale fra disse konferencer.

I år har vi valgt at fokusere på et tema, som med rette har trukket store overskrifter det forgange år: Vold mod børn. Ifølge FN's Børnekonvention har børn ret til beskyttelse mod vold, misbrug og udnyttelse. Danmark tiltrådte konventionen i 1991, afskaffede revselsesretten for forældre i 1997, og kriminaliserede i 2019 psykisk vold. Signalet er klart, og udviklingen er entydig: Vold tolereres ikke i det danske samfund. Alligevel er der hvert år børn, der bliver udsat for seksualiseret, fysisk eller psykisk vold i hjemmet, med store konsekvenser for deres liv og velbefindende på kort sigt, og ofte langt ind i voksenlivet. Dertil kommer, at vold sjældent er den kommunikationsform, som udøveren ønsker at benytte, og derfor er voldsudøvelse skamfuldt og tabubelagt for både offer og udøver.

Vold mod børn i familien har sin rod i aggression, nedgørelse, hån og udelukkelse som samspilsmønstre. Nedenunder ligger følelser som jalousi, mindreværd, angst, afmagt og usikkerhed hos udøveren. Vold opstår og/eller accelereres af belastninger, tab og konflikter, f.eks. fattigdom, arbejdsløshed, statustab, dødsfald, sygdom (psykisk og fysisk), afhængighed, lav uddannelse og lav IQ. Disse forhold medvirker til at skabe og fastlåste indlejrede handlemønstre, som bør brydes tidligt. Børn kan ikke bryde familiens samspils-

og handlemønstre. Disse går ofte i arv fra generation til generation, men den sociale arv kan brydes gennem uddannelse, arbejdsmuligheder, støtteforanstaltninger, og behandling.

Derfor har vi ved Videnscenter for Psykotraumatologi sammensat et konferenceprogram i år, hvor vi gennem en række oplæg breder blikket ud over den historiske udvikling indenfor bekæmpelse af vold mod børn, gør status over måling og forekomst af vold mod børn i Danmark, introducerer til udredning af voldens traumerelaterede konsekvenser, og fortæller om arbejdet med behandling af både voldsopofret og voldsudøver.

Endelig håber vi at du vil finde tid til at orientere dig i konferencelandskabet, hvor du kan læse om nogle af de forskningsprojekter, som Videnscenter for Psykotraumatologi for tiden arbejder med indenfor børneområdet. Måske får du også lyst til at kigge ind på vores hjemmeside, www.psykotraume.dk, for at læse mere eller kontakte os med dine spørgsmål.

Vel mødt og tak for din deltagelse!

Mange hilsner

Forskningsledelsen ved Videnscenter for Psykotraumatologi

Professor Ask Elklit

Lektor Maria Louison Vang

INTRODUKTION TIL TALERNE

ASK ELKLIT

Professor Ask Elklit er autoriseret psykolog og specialist og supervisor i psykoterapi og psykotraumatologi. Ask grundlagde Videncenter for Psykotraumatologi, som flyttede til Syddansk Universitet i 2009 som en del af oprettelsen af psykologiuddannelsen i Region Syddanmark. Ask har siden 1985 arbejdet med forskning og uddannelse i psykotraumatologi, og har understøttet fagets udbredelse i Danmark, blandt andet igennem udgivelse af mange hundrede videnskabelige artikler på området, grundlæggelsen af specialistuddannelsen i psykotraumatologi for psykologer, samt faglige kvalificering af talrige traumespecialiserede indsatser til traumeoverlevende. Internationalt har hans undersøgelser bidraget til udformningen af de smalle, generiske diagnoser for PTSD og kompleks PTSD i ICD-11.

MARIA LOUISON VANG

Lektor Maria Louison Vang er psykolog og ph.d. i psykotraumatologi fra Ulster Universitet samt en del af forskningsledelsen ved Videnscenter for Psykotraumatologi sammen med Ask Elklit. Maria har blandt andet forsket i kommunernes brug af anbefalinger fra de danske børnehuse til interventioner til vold mod børn. Derudover er hun hovedforfatter på et bogkapitel i Videnscentrets grundbog, Voldsoffer i Danmark, som omhandler vold mod børn. Maria har tilmed specialiseret sig i sekundær traumatisering som følge af arbejdet med traumatiske hændelser og traumatiserede mennesker, samt måling af symptomer på ICD-11 tilpasningsreaktion, PTSD og kompleks PTSD, og forlænget sorglidelse. Maria har været en central drivkraft for valideringen af de danske oversættelser af måleredskaberne til ICD-11 stress-relaterede lidelser.

SILLE SCHANDORPH LØKKEGAARD

Adjunkt Silke Schandorph Løkkegaard er psykolog og ph.d. i psykotraumatologi fra Syddansk Universitet, og derudover er hun en del af forskningsgruppen v. Videncenter for Psykotraumatologi og forskningsgruppen CH:LD. Silles forskning er centreret omkring børnepsykotraumatologi, og hun arbejder for at øge muligheden for tidlig identificering af traumatiserede børn, og at traumatiserede børn får den rette behandling. Silke har stået i spidsen for udviklingen af story stem-screeningsredskabet Odense Child Trauma Screening (OCTS), og hun har derudover valideret en række udviklingssensitive psykologiske testredskaber til yngre børn. Silke har desuden undersøgt validiteten af ICD-11 PTSD og kompleks PTSD hos børn og unge, og hun har bidraget til udvikling og kvalitetsunderstøttelse af det nationale assessmentbatteri i De Danske Børnehuse, hvilket har muliggjort generering af en national dataindsamling, der anvendes til at beskrive og undersøge den psykiske tilstand hos børn og unge i sager, hvor der er mistanke om eksponering for vold eller overgreb.

SARAH BØGELUND DOKKEDAHL

Adjunkt Sarah Bøgelund Dokkedahl er psykolog og ph.d. i psykotraumatologi fra Syddansk Universitet og en del af forskningsgruppen ved Videncenter for Psykotraumatologi. Foruden sin ansættelse som adjunkt, er Sarah også ansat ved Dialog mod Vold, der er et behandlings- og kompetencecenter, som tilbyder psykologbehandling til voldsramte familier. Sarahs faglige interesseområder er vold i nære relationer, PTSD og kompleks PTSD, og herunder har hun bidraget med forskning af blandt partnervold, psykisk vold, negativ social kontrol, ofre for seksuelle overgreb samt krise- og traumereaktioner. I sit arbejde hos Dialog mod Vold har hun erfaring med at behandle folk, der udøver vold i nære relationer og hjælpe deres pårørende med at bearbejde konsekvenserne af volden.

VORES HJEMMESIDE

På vores hjemmeside www.psykotraume.dk kan du læse mere om Videnscenter for Psykotraumatologi, aktuelle nyheder, vores forskning, medarbejdere, arrangementer, kurser samt råd og vejledning.

Du kan scanne QR-koden og komme direkte ind på vores hjemmeside

Øverst på siden i den hvide bjælke kan du klikke dig nærmere ind på de emner, der interesserer dig. Under 'Forskning' kan du læse om vores forskellige forskningsemner, og under hvert enkelt forskningsemne kan du finde information om både igangværende og afsluttede forskningsprojekter. Eksempler på relevante forskningsemner for dette års konference er 'Børn', 'Vold' og 'Måleredskaber', og du kan scanne QR-koderne herunder for at komme direkte ind på de enkelte sider.

BØRN

VOLD

MÅLEREDSKABER

TIDLIGERE KONFERENCER

Vi har tidligere afholdt konferencer, der omhandler børneområdet, ligesom konferencen i år. Hvis du er interesseret i at læse mere om disse konferencer kan du scanne QR-koderne herunder, og så kommer du direkte ind på siden med den specifikke conference. Her kan du også finde videoer og slides fra nogle af de tidligere oplæg.

I 2020 omhandlede konferencen traumefokuserede indsatser og behandling af børn. Herunder var der blandt andet oplæg omhandlende behandling af kompleks PTSD hos børn, udredning og behandling af flygtningebørn samt mulige udfordringer ved at arbejde med udsatte børn.

I 2017 handlede konferencen om Child Maltreatment, og dette var samtidig den 15. ESTSS (European Society for Traumatic Stress Studies) conference. Her var målet at øge vores viden om mishandling af børn for at kunne forbedre forebyggelse og behandling.

I 2012 omhandlede konferencen småbørnstraumer, og her var en række anerkendte oplægsholdere på programmet. Konferencen berørte blandt andet emner som børns smerteperception, bevidsthed, tilknytning, arv og miljø, eftervirkninger af børneindlæggelser og traumatisk stress under graviditet. Oplæggene fra denne conference er stadig relevante; de er blevet optaget, og kan købes (skriv til psykotraume@health.sdu.dk, pris 200 kroner).

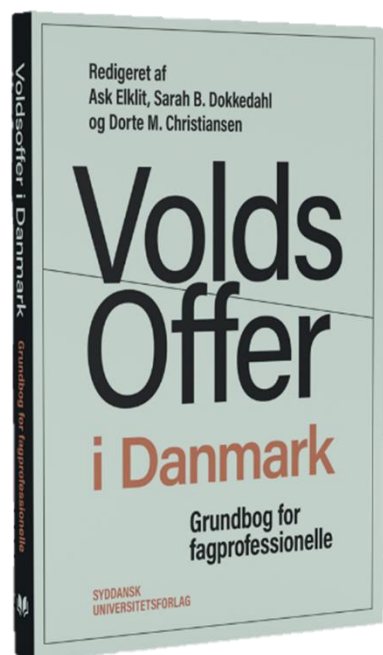
I 2011 afholdt vi vores første conference, der omhandlede uledsagede flygtningebørn. Ønsket med konferencen var at samle viden fra flere nøglepersoner fra forskellige sektorer, således der kunne skabes en fælles forståelse for problematikker blandt uledsagede flygtningebørn, samt en viden om hvordan børnene bedst muligt hjælpes.

VOLDSOFFER I DANMARK

Foruden vores hjemmeside kan du også finde viden inden for voldsområdet i vores grundbog 'Voldsoffer i Danmark', som vi udgav i 2023. Bogen er skrevet af forskere fra Videnscenter for Psykotraumatologi og redigeret af Ask Elklit, Sarah B. Dokkedahl og Dorte M. Christiansen.

Det er muligt at købe 'Voldsoffer i Danmark' i dag til konferencen, og derudover kan bogen købes online. Hvis du scanner QR-koden til højre, kommer du direkte ind på den hjemmeside, hvor bogen sælges.

Bogen er skrevet til faggrupper, der risikerer at møde volden og dens ofre i kraft af deres arbejde. Ønsket er at skabe en bred forståelse af vold, herunder at klarlægge hvilke former for vold der findes, hvilke fysiologiske, psykiske og sociale processer der er involveret, samt mulige følgevirkninger ved vold. Derudover oplyser bogen om udfordringer, der kan være forbundet med at arbejde tæt sammen med voldsofre, og hvordan den professionelle beskytter sig selv i dette arbejde. Målet er at give læseren en ballast til mødet med voldsofre i form af en blanding af solid basisviden, praktiske tips, hjælp til yderligere fordybelse samt cases og refleksionsspørgsmål.

I relation til dagens conferenceemne om vold og børn er bogens kapitel 8 særligt relevant, da dette kapitel netop omhandler vold mod børn.

UDVALGTE STUDIER

Videncenter for Psykotraumatologi har bidraget med meget forskning inden for volds- og børneområdet. Hvis du scanner QR-koden til højre, finder du en samlet oversigt over alle publikationer

I det følgende kan du se udvalgte rapporter og artikler, som er særligt relevante for emnet til dagens konference.

I 2020 udgav vi en rapport skrevet af Mette Alkærsig, Sille Schandorph Løkkegaard og Ask Elklit.

Rapporten blev udformet efter en national konference i 2020 om Traumefokuserede indsatser og behandling til børn. Ønsket med rapporten var at kortlægge den eksisterende evidens for en række behandlingsmetoder til traumatiserede børn.

Hvis du ønsker at læse rapporten, kan du scanne QR-koden, som vil lede dig direkte ind på siden, hvor rapporten kan downloades.

Terapeutiske behandlingsmetoder til traumatiserede børn

Mette Alkærsig, Sille Schandorph Løkkegaard & Ask Elklit (2020)

Videnscenter for Psykotraumatologi, Institut for Psykologi

Syddansk Universitet

Resumé

Formålet med indeværende rapport har været at kortlægge den eksisterende evidens for en række behandlingsmetoder til traumatiserede børn. Dette ud fra et identificeret behov i forskningsmæssige- og praktiske sammenhænge, hvor der er en mangel på viden om og belysning af tilgængelige evidensbaserede behandlingsmetoder, særligt blandt førskolebørn og yngre skolebørn.

I 2014 blev en artikel af Cherie Armour, Ask Elklit og Mogens N. Christoffersen udgivet.

Studiet har undersøgt, hvordan forskellige former for vold og overgreb i barndommen ofte hænger sammen. Der blev fundet, at faktorer som køn og om myndighederne har oprettet en børnesag hænger sammen med hvilken misbrugsform, barnet bliver udsat for. Herudover er antallet af voldsudsatte kortlagt mere nøjagtigt end tidligere.

Hvis du ønsker at læse artiklen, kan du skrive til psykotraume@health.sdu.dk, hvorefter du vil få tilsendt studiet.

A Latent Class Analysis of Childhood Maltreatment: Identifying Abuse Typologies

Cherie Armour, Ask Elklit & Mogens N. Christoffersen (2014)

Journal of Loss and Trauma, 19(2014)

Routledge

Abstract

Multiple forms of abuse may co-occur, resulting in specific abuse typologies. A stratified random probability survey was conducted in Denmark with 4,718 participants, aged 24, from the 1984 birth cohort. A total of 2,980 interviews were successfully conducted. Latent class analysis was implemented using 20 categorical abuse experience items across four domains of childhood maltreatment. Logistic regression was conducted to ascertain whether abuse typologies could be differentiated by child protection status and gender. Four distinct abuse typologies were revealed: a non-abused group, a psychologically maltreated group, a sexually abused group, and a group experiencing multiple abuse types. Child protection status and female gender were predictive of group membership in certain abused groups compared to a non-abused group.

I 2024 kom en undersøgelse af Ask Elklit, Morten Petterson, Amalie Salbøg Petersen og Tine Nielsen

Studiet har undersøgt seks anbefalede selvrapporteringsværktøjer til måling af vold mod børn og unge. Ønsket var at vurdere, hvor meget de forskellige værktøjer overlapper, og hvordan de afskiller sig i beskrivelsen af voldseksponeringens dimensioner. Overlappet var meget beskedent (25%), og undersøgelsen afslører store problemer med brugen af sådanne skemaer.

Hvis du vil læse hele studiet, kan du scanne QR-koden til højre.

Is there consensus on child violence exposure measures? A study of six recommended instruments

Ask Elklit, Morten Petterson, Amalie Salbøg Petersen & Tine Nielsen (2024)

European Journal of Psychotraumatology, 15(1)

Taylor & Francis

Abstract

Background: International research has established that children and adolescents are at high risk for being exposed to violence. A systematic review published in 2023 recommended six child and adolescent self-report violence against children (VAC) measures, based on their psychometric properties, in a systematic COnsensus-based Standards for the selection of health Measurement INstruments (COSMIN) review. However, the degree of overlap and heterogeneity was not part of the analysis. Objective: To compare the six measures with respect to item overlap and differences concerning specification of exposure dimensions. Method: A content analysis of the original 174 items resulted in a reduction to 38 unique items. These items were organized visually in a co-occurrence circle using an adapted version of Fried's R code. Furthermore, a pairwise comparison of event lists was performed using the Jaccard index. Results: There was a modest overlap among the six measures. Only one item was present in all six measures, only two items were present in four measures, and 78% of the items were present in just one or two measures. The overall overlap between the six measures was 25%. Conclusions: The lack of overlap among measures reflects a heterogeneity of definitions and purposes. It also impedes progress in research, as comparisons between various studies are difficult to make in a valid and reliable way. The lack of consensus also delays efficient political initiatives, because solid, consensual knowledge about the prevalence of VAC does not exist.

I 2022 blev dette studie af Ask Elklit og Siobhan Murphy udgivet.

Studiet er en længdesnitsundersøgelse som undersøger, hvordan omsorgssvigt påvirker livsforløb fra barndom til voksenliv. Det er baseret på en dansk fødselskohorte fra 1984 og kombinerer data fra selvrapporteringer og nationale registre.

Du kan læse hele studiet ved at scanne QR-koden til højre.

The nature and extent of child maltreatment in Denmark: Using self-report and administrative data from the 1984 birth cohort

Ask Elklit & Siobhan Murphy (2022)

Child Abuse & Neglect, 132(2022)

Elsevier

Abstract

Background: Research on child maltreatment (CM) has few longitudinal studies that combine self-report data with objective administrative data that has been collected continuously for decades.

Objective: To give an overview of 20 studies investigating the impact of CM in a Danish representative sample.

Participants and setting: From the full 1984 Danish birth cohort, 2980 24-years old were randomly selected. There was an oversampling of child protection cases.

Methods: The participants were interviewed by trained interviewers and Computer Assisting Methods were used for sensitive topics. The survey data were linked to several national registers using the Civil Registry Number for a series of studies on risk factors and outcomes. Linkage with parental data enabled parental risk factors before the birth to be analyzed as well as several physical, psychological, and social events during their lifetime. These factors were studied in relation to the CM classes that were identified via the survey.

Results: The maltreatment classes had both several specific and shared effects pertaining to risk factors before birth, during childhood through to early adulthood. Their problems included many arenas within health, mental and social life.

Conclusions: Data linkage studies provide an opportunity to conduct research using accurate sources of information which can be used to explore risk and protective factors. The prospective nature of this combined data facilitates temporal ordering which strengthen the conclusions based on longer-term follow-up.

I 2022 publicerede Tracey McDonagh, Aine Travers, Siobhan Murphy og Ask Elklit en undersøgelse.

Studiet viste, at 30% af voldsudøvere enten overdriver eller nedtoner deres symptomer i personlighedstest. Dette er vigtigt at tage højde for i forbindelse med måling af deres personlighed.

Hvis du scanner QR-koden til højre, kommer du frem til studiet.

Assessing Personality Pathology Response Sets in Perpetrators of Intimate Partner Violence

Tracey McDonagh, Aine Travers, Siobhan Murphy & Ask Elklit (2022)

Journal of Interpersonal Violence, 37(15-16)

Sage Publications

Abstract

Self-report personality inventories may be useful in directing perpetrators of intimate partner violence (IPV) to appropriate intervention programs. They may also have predictive capabilities in assessing the likelihood of desistance or persistence of IPV. However, validity problems are inherent in self-report clinical tools, particularly in forensic settings. Scores of the modifying indices (subsections of the scale designed to detect biases in responding) of the Millon Clinical Multiaxial Inventory-III (MCMI-III) often are not reported in research. This study analyses the response sets of a sample of 492 IPV perpetrators at intake to a Danish perpetrator program. Profiles were grouped into levels of severity, and the proportion of exaggerated or minimized profiles at each severity level was analyzed. Findings suggested that 30% of the present sample were severely disturbed or exaggerating their symptoms. As expected, there were significant levels of exaggerated profiles present in the severe pathology group and significant levels of minimized profiles in the low pathology group. Self-referred participants were more likely to exaggerate their pathology, but minimization was not associated with referral status. Nor was there an association between gender and the modifying indices. It is suggested that so-called “fake good” or “fake bad” profiles should not necessarily be treated as invalid, but that elevations in the modifying indices can be interpreted as clinically and forensically relevant information in their own right and should be reported on in research.

EGNE NOTER

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

SYDDANSK UNIVERSITET

TELEFON: +45 6550 1000

SDU@SDU.DK

WWW.SDU.DK

VIDENSCENTER FOR PSYKOTRAUMATOLOGI

PSYKOTRAUME@HEALTH.SDU.DK

WWW.PSYKOTRAUME.DK

